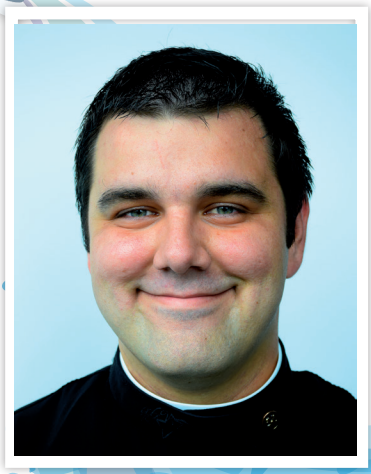

PRAMEŇ
Časopis gréckokatolíckych seminaristov • Ročník XXIV • Číslo 2
NA VÁHÁCH ODVAHY

Diakonát 3. júna 2018

Milí priatelia!

Ďalší úspešný rok je za nami. Niektorí z nás už túto cestu končia a začínajú ďalšiu, ostatní sme sa týmto rokom opäť priblížili k cieľu našej seminárnej formácie, ku kňazstvu, do ktorého sme povolaní naším Pánom Ježišom Kristom. Tento rok bol a ešte naďalej je veľmi výnimočný pre našu Gréckokatolícku cirkev, pretože oslavujeme 200. výročie zriadenia Prešovskej eparchie, vďaka čomu sa konalo mnoho akcií, ktoré obohatili naše duše i rozum, ale zároveň nás aj vyčerpali. Preto hrdo odchádzame na prázdniny a určite každý jeden z Vás očakáva tohtoročné leto podobne ako my, poznamenajúc slovami apoštola Pavla: „Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval."

Leto je obdobím, keď si každý dopraje trochu oddychu možno niekde pri mori, rybníku alebo na kúpalisku. Pamätám si na svoje detstvo, keď sme s rodičmi často chodievali na kúpaliská, alebo sme zašli do vedľajšej dediny, kde tečie rieka a mali sme tam celkom dobrú piesočnatú pláž. Veľakrát som si lámal hlavu nad tým, prečo keď chodíme k vode, do auta si naložíme ešte niekoľko litrov vody z domu. Po niekoľkých hodinách kúpania a opaľovania na pláži a po prvom neúspešnom pokuse napiť sa vody z rieky som pochopil, načo sme tú vodu so sebou brali. V tej chvíli bola voda z domu pre mňa doslova životodarnou. Vtedy som pochopil, že človek a každý živý tvor potrebuje k životu vodu, H_2O, ktorá nie je len tekutá, ale aj uháša smäd. Čo okrem vody potrebuje kresťan k životu, respektíve do života? Dovolím si použiť už určite mnohým z nás veľmi známy slogan tohtoročného národného stretnutia mládeže. Keď si chemický vzorec vody prečítame odzadu, dostaneme značku O – 2 – H, teda slovo odvaha. Áno, odvaha je tým, čo dnešný kresťan potrebuje do života. No nie hocijakú odvahu, ale odvahu, ktorá dáva život. Je mnoho odvážnych ľudí, ktorí dokážu vyliezť na vysokú budovu alebo skočiť z obrovskej výšky, málo je však takej odvahy, ktorá dokáže dať život za druhých a zároveň za Krista.

Preto pozývam všetkých, buďme odvážni nielen počas týchto prázdnin, ale po celý náš život, lebo dnešný skazený svet potrebuje **ODVÁŽNÝCH KRESŤANOV.**

Sláva Isusu Christu!

Patrik Pankulics,
4. ročník

BLESKOVÉ SPR.

V dňoch od 23. do 25. marca 2018 sme mali v seminári duchovnú obnovu s naším špirituálom otcom Milanom Mojžišom. Rozjímali sme najmä nad blížiacimi sa sviatkami Paschy a modlitbou v živote bohoslovca. Duchovnú obnovu sme ukončili spoločným zdieľaním.

Deň otvorených dverí sa tento rok konal dňa 15. apríla 2018. Program bol v réžii bratov štvrtákov. Po modlitbách a sv. liturgii v kaplnke nasledovalo predstavenie seminárneho života. Pre deti bol pripravený nafukovací hrad, návštevníci mali možnosť nahliadnuť aj do našich izieb a priestorov seminára.

Utorkový večer 24. apríla 2018 sa v Gréckokatolíckom kňazskom seminári blahoslaveného biskupa Pavla Petra Gojdiča v Prešove niesol v duchu spomínania na obdobie likvidácie Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku. Toto obdobie sme mohli vnímať priamo očami bl. biskupa Vasiľa Hopka, politického väzňa totalitného režimu, a to vďaka jeho súčasníkovi otcovi PaedDr. Františkovi Dancákovi.

Počas víkendu od 27. do 29. apríla 2018 nás navštívili bratia bohoslovci spolu s otcami predstavenými z Ukrajiny. Počas pobytu navštívili aj naše pútnické miesta a katedrálu. Naše modlitby obohatili svojím spevom.

Dňa 7. mája 2018 mukačevský vladyka Milan Šašík navštívil náš kňazský seminár. Spoločne s nami slávil aj svätú liturgiu. Popoludní toho istého dňa nás navštívil novosibírsky biskup Mons. Joseph Werth SJ. Do nášho seminára, prišiel spolu s vladykom Jánom Babjakom a hovoril nám o situácii gréckokatolíkov v Rusku.

Popoludní 12. mája 2018 sa v našom seminári uskutočnil priateľský futbalový zápas medzi výberom seminára a pro-life organizáciou Apoštolátu ochrany života z Košíc.

V nedeľu 13. mája 2018 sme putovali do Hrabského, kde sa konala archieparchiálna spomienková slávnosť bl.

ÁVY zGKS

hieromučeníka Vasiľa Hopka, ktorej predsedal prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ a koncelebroval emeritný biskup Ján Eugen Kočiš a 22 kňazov.

V pondelok 21. mája 2018, na sviatok Najsvätejšej Trojice, sa v Gréckokatolíckom kňazskom seminári bl. biskupa Pavla Petra Gojdiča v Prešove konala odpustová slávnosť, ktorej predsedal prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ spolu s predstavenými kňazského seminára a kňazmi z arcibiskupského úradu. Na slávnostnej archijerejskej sv. liturgii nechýbal emeritný pražský pomocný biskup Ján Eugen Kočiš, ani protosynkel Košickej eparchie Vladimír Tomko.

Večer 23. mája 2018 sme sa rozlúčili s našimi bratmi šiestakmi. Po spoločnej večeri vonku nasledoval rozlúčkový program v aule, spojený aj so záverečným odkazom bratov šiestakov pre nás.

V sobotu 2. júna 2018 sme putovali do Krakowa, kde sme sa zúčastnili jubilejnej 10. púte milosrdenstva Prešovskej archieparchie. Po sv. liturgii sme sa pomodlili Korunku k Božiemu milosrdenstvu a následne sme sa presunuli do Sanktuária sv. Jána Pavla II., kde sme mohli vidieť nádherné mozaiky ikon, a tiež dôležité fragmenty zo života sv. Jána Pavla II.

Dňa 3. júna a 10. júna mali naši bratia šiestaci diakonské vysviacky v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove, po nich nasledoval slávnostný obed v kňazskom seminári.

Dňa 21. júna sme mali v seminárnej záhrade rozlúčkovú opekačku, kde sme si pospomínali na zážitky z uplynulého roka a dali za ním bodku.

Počas víkendu v dňoch 23. – 24. júna v ľutinskej bazilike prijali z rúk vladyku Jána Babjaka kňazskú vysviacku naši spolubratia. Modlíme sa za našich novokňazov, aby boli vždy svätými kňazmi nášho Pána Ježiša Krista.

NA VÁHACH ODVAHY

Byť odvážny sa oplatí

Drahí bratia a sestry!

Otázka hneď na úvod: upútal Vás názov aktuálneho čísla časopisu gréckokatolíckych bohoslovcov? Na váhach odvahy. Ak sa môžem pridať k Vašim pomyselným odpovediam, za mňa určite áno. Ba dokonca váha ako taká sa pre mňa stala dobrou známou. Prečo? Nielen vo svetle posledných mesiacov, keď sme sa pred letom potrebovali zbaviť prebytočných kíl, ale najmä skrze výzvu skupiny ANASTASIS. Počas všetkých tohtoročných krížových ciest, ktoré sme so skupinou absolvovali, sme dávali kňazom, správcom daných farností, jednu jednoduchú spoločnú otázku. Výzvou skupiny pre kňazov bolo postaviť sa na osobnú váhu a ukázať svoje kilá... Otázka znela: *„Kto je pre Teba ODVÁŽNY ČLOVEK? Respektíve, čo znamená odvaha?“* A práve túto otázku, drahý čitateľ, chcem položiť dnes aj Tebe. Čo znamená ODVAHA pre Tvoj život?

»A hneď rozkázal učeníkom, aby nastúpili na loďku a išli pred ním na druhý breh, kým on rozpustí zástupy. Keď rozpustil zástupy, vystúpil sám na vrch modliť sa. Zvečerilo sa a on tam bol sám. Loďka bola už mnoho stadií od zeme a zmietali ňou vlny, lebo vietor dul proti nim. Nad ránom sa, kráčajúc po mori, blížil k nim Ježiš. Keď ho učeníci videli kráčať po mori, vzrušení vraveli: „Mátoha!“ A od strachu vykríkli. Ale Ježiš sa im hneď prihovoril: „Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!“ Peter mu povedal: „Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode.“ On povedal: „Poď!“ Peter vystúpil z loďky, vykročil po vode a šiel k Ježišovi. Ale keď videl silný vietor, naľakal sa. Začal sa topiť a vykríkol: „Pane, zachráň ma!“ Ježiš hneď vystrel ruku, zachytil ho a povedal mu: „Maloverný, prečo si pochyboval?“ A keď vstúpili do loďky, vietor utíchol. Tí, čo boli na loďke, klaňali sa mu a vraveli: „Naozaj si Boží Syn!“«

Bezprostredne po obrovskom zázraku rozmnoženia chlebov boli pocity apoštolov ohromné. Zaiste si hovorili: Sme svedkami zázrakov, divov a znamení, ktoré od čias Mojžiša nik nevidel. Sme v prítomnosti žijúceho, ozajstného Mesiáša. Boli plní nadšenia, odvahy. Ježiš ich posiela: Choďte a ja rozpustím zástupy. Potom prídem za vami. Urobili, ako im prikázal, no nik z apoštolov neočakával, že sa v blízkej dobe udeje čosi také. Na rozbúrenej vode loď kmitala zo strany na stranu. V ušiach apoštolov ohlušujúco znelo svišťanie vetra. Čo teraz? Preľaknutí a ustrachaní očakávali svoj koniec. Musí to byť ohromná búrka, keď sa ostrieľaní

rybári preľaknú na smrť. „Mátoha!!!“ Čosi zazreli v diaľke. V spleti vĺn a morských rázovitých príbojov nevedeli rozpoznať postavu. Strach zatemňuje Kristovým učeníkom zrak! Kde sa podela odvaha, ktorú mali pri Ježišovi? Utopila sa azda v strachu? Stratila sa v pochybnostiach... Zavládol pocit bezmocnosti. Hukot mora zrazu čosi prerušuje: *„Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!“* povedal Ježiš. *„Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode.“* Zaiste, drahý čitateľ, Ti je dobre známy tento „búrkový“ dialóg. Dialóg Ježiša s Petrom. Nikdy som nerozumel vete, ktorú povedal Peter Ježišovi. Vystrašený Peter sa ako jediný z apoštolov ozýva smerom k „mátohe“ a dáva tú najnelogickejšiu podmienku, akú si len dokážeme predstaviť.

> Začal sa topiť a vykríkol: „Pane, zachráň ma!“ Ježiš hneď vystrel ruku, zachytil ho povedal mu: „Maloverný, prečo si pochyboval?“

Predpokladám, že ste už niekedy pozerali akčný film, v ktorom bola situácia rovnako neuveriteľne napätá ako v našej stati. Situácia, v ktorej by sa dal strach nožom krájať. Zrazu má hlavný hrdina vojsť trebárs do nejakej jaskyne, kde mu hrozí nebezpečenstvo, o ktorom my, diváci, vieme, no on nemá o hrozbe najmenšej potuchy. „Nechoď tam! Nerob to!“ žiada sa mi vždy zakričať. Poznáte to? Kdesi vo svojom vnútri si Peter hovorí: *„Hej! Som vystrašený až na smrť... A najskôr asi zomriem. Takúto búrku loď neustojí. Nemám čo stratiť.“* A vydáva sa do oveľa väčšieho nebezpečenstva. Dvíha nohu a za nesmierneho bubnovania svojho

srdca opúšťa oveľa bezpečnejšiu, no stále palubu potápajúcej sa lode. Čo sa deje? Rozbúrená voda pod jeho nohami je zrazu ako pevnina. Peter sa stáva účastným neuveriteľného zázraku. V celej histórii ľudstva nenájdeme záznam o podobnom jave. Nijaký človek nikdy nechodil po vode. Po rozbúrenej hladine. Napriek strachu kráča v odvahe. Je možné vôbec spojiť tieto dva nezlučiteľné pojmy? Strach na palube lode s odvahou na hladine rozbúreného mora?

Márii vždy bilo srdce ako o preteky. Jedného dňa sa vybrala plávať spolu s celou triedou. Plavčík chcel, aby skočila do vody z mostíka. Ešte nikdy sa tak nebála. Bubeník s názvom srdce hral ako o život. Mária plávať vedela, ale vodná hladina vyzerala zo skokanského mostíka strašne vzdialene. Chcela sa obrátiť a utiecť, ale súčasne túžila nájsť odvahu a skočiť. Cítila, ako jej prudko kolíše tep.

Konečne nabrala odvahu a skočila. Keď dopadla do vody, ponorila sa pod hladinu. O chvíľu vyplávala a zamierila ku kraju bazénu. Cítila sa skvele. *„Dokázala som to!“* kričala... Usmievala sa od ucha k uchu.

Ďalší víkend ju vzal otec do kina. Veľmi sa jej to páčilo, a keď sa vracali domov, priala si objať otecka okolo krku a povedať mu, že ho má rada. Ale jej ocko nebol priveľmi zvyknutý dávať najavo svoje city a správal sa vždy dosť vážne. Bála sa. Určite by sa zamračil a povedal jej, že koná hlúpo alebo precitlivelo, alebo by nepovedal vôbec nič. Srdce jej bilo strašne rýchlo. Sedela vedľa neho v aute a nevedela, čo má urobiť. Spomenula si, že rovnako rýchlo jej bilo srdce predtým, ako skočila

z mostíka do bazéna, a tiež, ako si potom, čo to dokázala, pripadala skvele.

Pritúlila sa k ockovi, objala ho a povedala: ***„Ďakujem ti za kino, oci, bolo to skvelé. Mám ťa veľmi rada!“***

Jej ocko bol uzavretý muž. Veľa toho nepovedal, len jej pohladil vlasy a dojatým hlasom povedal: *„Ďakujem ti, zlatíčko!“*

Keď mu pozrela do tváre, zazdalo sa jej, že v jeho očiach vidí slzy. Cítila, ako sa jej srdce upokojilo, a pripadala si omnoho lepšie, presne ako vtedy, keď dokázala skočiť do hlbokej vody.

Je to veľmi jednoduchý, no neuveriteľne pravdivý príbeh. Poukazuje na zásadný rozdiel medzi strachom a odvahou aj napriek strachu. Strach je statický prvok. Je to pojem, ktorý v sebe nesie predzvesť stagnácie. Veľakrát v živote si povieme, čo som neurobil, lebo som mal strach! Strach nás zablokuje v činnosti. No odvaha predpokladá aktivitu. Predpokladá činnosť. Mária z nášho príbehu mala strach. Bubeník srdca jej vyhrával rytmus piesne s názvom Zachráň si život. Neskáč do vody! Prekonala sa. Neostala stáť, zvolila si. Antoine de Saint-Exupéry raz povedal: *„Odvaha nespočíva v slovách, spočíva vo voľbe.“* Aj sv. Peter stál pred voľbou. Mohol ostať v lodi, alebo odvážne vykročiť. Vieme, čo si zvolil. Kráčal po vode. Zažil zázrak.

Drahý brat a sestra! Koľkokrát aj my stojíme pred výzvou. Koľkokrát stojíme na palube potápajúcej sa lode, preľaknutí a ustráchaní, hovoriac si: Čo len s nami bude? Čakáme na záchrancu, ktorého pre svoje vlastné obavy nevieme spoznať. Možno aj Ty prežívaš čas smútku, chvíle, keď namiesto Boha svojho života, záchrancu, vidíš len akúsi mátohu. Tvojou loďkou otriasajú vlny choroby, strachu z nedostatku či pocitu menejcennosti. Túžiš vyčerpať všetku tú vodu hriechu, ktorá sa navalila na Tvoju palubu z každej strany. No vieš, že to sám nedokážeš.

Drahý brat a drahá sestra! Vykroč práve dnes spolu so sv. Petrom. Vykroč z lode v ústrety Mesiášovi, záchrancovi. V ústrety tomu, kto je podľa mňa synonymom odvahy. Do náručia Kráľa, ktorý sa postavil na váhu odvahy a porazil hriech. Porazil smrť. Do náručia toho, v ktorom zakorenený sa nemusíš báť, že zahynieš. Lebo skrze jeho život k nám prišla spása.

Možno si teraz kladieš otázku. Ak vykročím, čo bude ďalej? Čo ak sa zľaknem a začnem sa topiť? Vedz, nikdy nie si sám. Stačí, ak spolu so sv. Petrom vykríkneš: ***„Pane, zachráň ma!“***

Miroslav Hamarčák
5. ročník

Kresťan a šport

Neviete, že tí, čo bežia na štadióne, bežia síce všetci, ale iba jeden dosiahne víťaznú cenu? Bežte tak, aby ste sa jej zmocnili. (1 Kor 9,24)

Keď sa povie slovo kresťan, máme na mysli veriaceho človeka, ktorý sa pravidelne modlí a často sedí v kostole. Nijako inak si ho ani nevieme predstaviť. Naša téma má názov Kresťan a šport. Mnohí si poviete, že takéto spojenie je nereálne. Ale opak je pravdou. So športovou tematikou sa stretneme aj na mnohých miestach Biblie, v Starom i v Novom zákone (napr. rôzne behy, zápasy alebo súťaže). Aj vyššie uvedený verš od apoštola Pavla, ako jeden z mnohých, ktorý nám hovorí o športe, sa týka behu na štadióne, podobne ako na olympijských hrách. Je to jeden zo znakov, že slová kresťan a šport možno spojiť.

Športom človek rozvíja svoje telesné schopnosti. Naberá na svaloch a jeho telo sa stáva silnejším. Avšak športom sa nerozvíjajú len telesné schopnosti, človek rozvíja aj intelekt, vôľu, trpezlivosť a odhodlanie dosiahnuť cieľ. Každý jeden športovec, ktorý na sebe tvrdo pracuje, to robí pre dosiahnutie určitého cieľa. Nepoznám športovca, ktorý by nechcel byť najlepší, ktorý by nechcel dosiahnuť svoj vytúžený cieľ. Život kresťana by sme mohli prirovnať k športovcovi. Trénujeme, tvrdo na sebe pracujeme, aby sme raz dosiahli cieľ, a to nebeské kráľovstvo.

Svätý apoštol Pavol v jednom zo svojich listov napísal: *„A neviete, že vaše telo je chrámom Svätého Ducha, ktorý je vo vás, ktorého máte od Boha, a že nepatríte sebe?“* (1 Kor 6, 19) Keď nás Boh stvoril, vložil do nás kúsok seba – Svätého Ducha. Dal nám pominuteľné telo a nepominuteľného Svätého Ducha. Jedno s druhým ide ako ruka v ruke. Podobne, ako sa človek stará o chrámy a kostoly, v ktorých prebýva sám Ježiš Kristus, je potrebné starať sa aj o *„chrám“* – svoje telo, v ktorom tak isto prebýva sám Ježiš Kristus. Jedným z prostriedkov starostlivosti je aj šport. Človek je v súčasnosti vystavený veľkým tlakom spoločnosti. V škole či v práci sa na nás kladú veľké nároky. To všetko pôsobí aj na naše telo a upadá aj náš duch. Veľakrát sme unavení mentálne, ale aj fyzicky. Ako aktívny futbalista môžem povedať, že práve športom a fyzickou aktivitou môže člo-

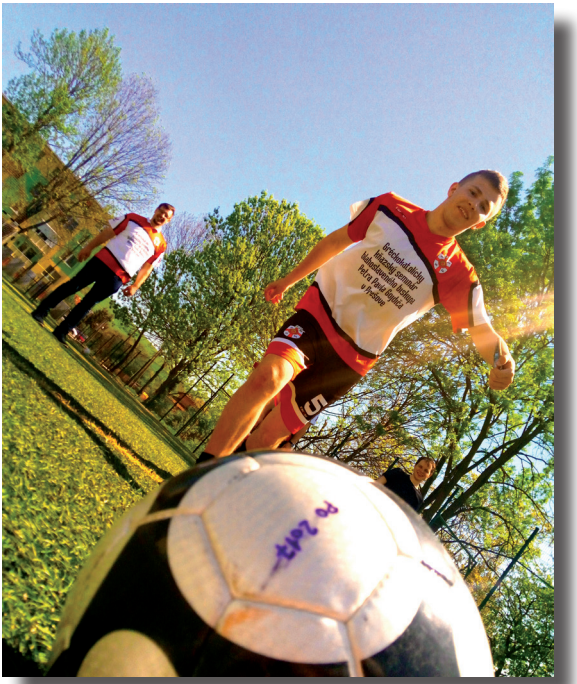
vek z tohto zhonu vypnúť, prečistiť si hlavu, zabudnúť na starosti a aj takto chváliť Pána, ktorý v nás bohato prebýva. Následne vieme byť viac pokojní pri modlitbe a lepšie sa sústrediť na vnímanie Božieho hlasu. Je to aj jeden zo spôsobov psychohygieny, ktorý i ja využívam pri svojej kňazskej formácii.

Nedá mi však nespomenúť aj niektoré druhy športov (ak ich tak možno nazvať), ktoré ničia naše telá, naše chrámy, v ktorých prebýva Boh. Sú to bojové športy. Týmito „športovými“ úkonmi sa nechváli Pán a už vôbec sa nevytvára spoločenstvo lásky. Človek je tu zameraný na svoje ego, na svoju pýchu, na svoje zbožšťovanie a niekedy až zmrzačovanie súpera s úmyslom stať sa najlepším. Vymyká sa to nielen zdravému rozumu, ale aj kresťanskej morálke. Lenže každý človek má slobodnú vôľu a môže sa slobodne rozhodnúť, či chce chváliť Pána, alebo ospevovať svoje telo a svoje ego. Ale vráťme sa späť k tej pozitívnejšej stránke športu.

Športovanie sa dnes stalo veľmi dôležitým. Človek je obdarený mnohými rozmanitými darmi. Práve športom môžeme aj mladého človeka povzbudiť k hľadaniu a objavovaniu dôležitých hodnôt, ktoré sa práve vďaka športu dostanú na svetlo. Ide napríklad o vernosť, vytrvalosť, priateľstvo, zdieľanie, solidaritu... Mnohokrát počujeme vetu: *„To som si o ňom nikdy nemyslel.“* A práve prostredníctvom športu môžeme v iných objaviť rôzne dobré vlastnosti, o ktorých sme predtým ani netušili.

Veriaci človek, kresťan, by mal k športu zaujať správny postoj. Nemal by nahradiť náboženstvo športom, lebo účelové využívanie viery na dosiahnutie úspechu by

bolo iba karikatúrou ľudských duchovných dispozícií. Je potrebné vnímať šport ako Boží dar, ktorým nerozvíjame len svoje telesné a pohybové talenty, ako sme to vyššie spomínali, ale zároveň ním môžeme žiť svoju vieru. Šport je vhodným nástrojom evanjelizácie a v tejto dobe moderných masovokomunikačných prostriedkov a množstva moderných vymožeností priam nevyhnutným nástrojom novej evanjelizácie. Často sa pri športe stretneme s veľkou nervozitou, nezdravou rivalitou, sebectvom a nenávisťou voči súperovi. No práve kresťan by mal vniesť do týchto nervóznych a vyhrotených momentov športu pokojného ducha, vzájomný rešpekt medzi rivalmi a zmysel pre fair play. Kto verí, nehrá len pre pozemské víťazstvo, hoci túto túžbu nemožno uprieť nikomu, je však dôležité aj *„stráviť prehru“.*

Na záver by som rád citoval slová veľkého muža, muža modlitby a viery, ktorý sa ako kresťan tiež rád zapájal do športových aktivít a videl v športe, konkrétne pri lyžovaní a turistike, určitý druh relaxu a priestoru aj týmto spôsobom vzdávať Bohu chválu. Pri jednom stretnutí uviedol paralelu medzi kresťanským životom a športom:

„Každý kresťan je povolaný stať sa silným atlétom Krista, to znamená verným a odvážnym svedkom jeho evanjelia. Aby to dosiahol, musí vytrvať v modlitbe, cvičiť sa v cnosti a vo všetkom nasledovať svojho božského Majstra.“

(sv. Ján Pavol II.)

Matúš Sejka,
5. ročník

MINIŠTRANTI

Čaute, kamaráti!

V tomto čísle nášho časopisu by som sa s Vami chcel pozrieť na jeden príbeh, ktorý už hádam všetci poznáte. Je to príbeh o Dávidovi a Goliášovi. Máme tu dvoch hlavných aktérov. Jeden je veľmi silný a obávaný, je odvážny, navyše má poriadnu výzbroj, výcvik, no nikto sa mu nechce postaviť do cesty. Na druhej strane je mladý chlapec, pastierik, ktorý pásol stádo a jeho jedinou prácou bolo chodiť ku svojim starším bratom a nosiť im jedlo a priniesť domov žold. Skúsenosti s bojom nemal. Sú to dve úplne odlišné osobnosti. Obidvaja vynikali preto, že boli odvážni. A verím, že aj Vy ste odvážni.

Prichádzajú prázdniny a zo skúsenosti viem, že počas tohto obdobia je v chráme veľmi málo miništrantov. Chodíte na prázdniny ku starým rodičom, možno na nejaké tábory, v ponuke je veľmi veľa iných možností, ako tráviť čas.

Dávid a Goliáš boli odvážni, no napriek tomu sa ich odvaha líšila. Goliáš mal pyšnú odvahu, stále sa posmieval. Nik sa mu nechcel postaviť do cesty. To môže byť aj Tvoj prípad. Môžeš si povedať, veď som chodil celý školský rok miništrovať, tak si aspoň teraz cez prázdniny oddýchnem.

No je tu aj Dávid, ktorý hovorí: *„Ty ideš proti mne s mečom, kopijou a oštepom, ja však idem proti tebe v mene Pána zástupov, Boha izraelských šíkov, ktorého si hanobil“* (1 Sam 16,45). Dávid to nerobil pre seba, vo svojom mene, ale pre celý národ a v Božom mene. A tak verím, že si vezmeš príklad od Dávida. Keď sa budeš rozhodovať, či ísť do chrámu, alebo nie, uvedom si, že neslúžiš iba kňazovi, ale v prvom rade Bohu. On Ťa čaká a chce Ti povedať, ako veľmi Ťa miluje. Keď si toto uvedomíš a dáš Jeho na prvé miesto, potom už nebudeš mať výhovorky, prečo by si nemal ísť do chrámu. Buď odvážny! Rozhodni sa správne a v tomto rozhodovaní Ti možno pomôže aj tento príbeh. Celú stať z Božieho slova si môžete prečítať v Prvej knihe Samuelovej. Prajem Vám požehnané prázdniny, veľa zážitkov a skúseností s Bohom.

No nezabudnite byť odvážni!

Sláva Isusu Christu!
Peter Rusnák, 3. ročník

Bohoslovci v Lubline

Spolupráca medzi seminármi

V rámci medzinárodnej spolupráce medzi východnými kňazskými seminármi v Európe mala skupina štrnástich seminaristov spolu s otcom rektorom a vicerektorom Gréckokatolíckeho kňazského seminára blahoslaveného biskupa Pavla Petra Gojdiča v Prešove možnosť navštíviť gréckokatolíckych seminaristov v poľskom Lubline. Stretnutie sa uskutočnilo v dňoch 20. – 22. apríla 2018 v Metropolitnom kňazskom seminári v Lubline, kde sa na kňazskú službu pripravujú okrem seminaristov latinského obradu aj bohoslovci východného obradu.

V piatok po príchode do kňazského seminára nás poľskí bohoslovci srdečne privítali a prijali medzi seba. Nasledoval pozdravný príhovor vicerektora ks. Bogdana Pańczaka, ktorý nám v krátkosti predstavil kňazský seminár, históriu Gréckokatolíckej cirkvi v Poľsku a jej významné osobnosti, ako aj súčasný život gréckokatolíckych veriacich v regióne Lublina. Potom sme mali možnosť bližšie sa zoznámiť s poľskými bohoslovcami, ktorí nás previedli areálom kňazského seminára, umožnili nám nahliadnuť do priestorov seminárnej budovy a popri tom sme sa rozprávali a zdieľali svoje postrehy o spôsobe kňazskej formácie, duchovnom povolaní a o živote v seminári. Po chutnej večeri sme si vyrazili na spoločnú prechádzku mestom a pochutnali si na kvalitnej poľskej zmrzline.

Na druhý deň ráno sme v seminárnej kaplnke byzantského obradu spoločne slávili svätú liturgiu. Dopoludnia sme navštívili tretí najväčší koncentračný tábor Majdanek, ktorý sa rozprestiera v blízkosti mesta. Je akousi spomienkou na hrôzy druhej svetovej vojny a holokaustu, ktorého krutosť dodnes nemôžeme pochopiť. Boli sme svedkami miest, kde ťažko pracovali nevinní ľudia, kde boli týraní, zosmiešňovaní a nakoniec chladnokrvne popravení. Na tomto mieste podstúpil mučenícku smrť aj jeden z našich gréckokatolíckych kňazov, otec Emilián Kovč, ktorý bol v roku 2001 pápežom Já-

nom Pavlom II. vyhlásený za blahoslaveného. Popoludní sme cestovali smerom na východ do mesta Chelm, ktoré bolo v minulosti centrom dnes už neexistujúcej Chelmskej eparchie. Nachádza sa tam nádherná bazilika zasvätená narodeniu Panny Márie, pôvodne katedrálny chrám spomínanej eparchie. Po návrate do Lublina sme sa spoločne pomodlili Veľkú večiereň a o zážitkoch z krásneho dňa sme sa porozprávali pri chutnej večeri...

Ešte aj v posledný deň našej návštevy bol pre nás pripravený bohatý a zaujímavý program. Po modlitbe nedeľnej utierne sme boli účastní na svätej liturgii v drevenej cerkvi narodenia Presvätej Bohorodičky, ktorá je zároveň miestnym farským chrámom gréckokatolíckych veriacich v Lubline. Zaujímavosťou bolo, že po skončení svätej liturgie bol pre deti a mládež pred chrámom pripravený pestrý program v podobe zábavných tancov a hier. Tieto aktivity značne prispievajú k budovaniu, ale aj utužovaniu vzťahov medzi veriacimi. Čakala nás ešte návšteva Katolíckej univerzity v Lubline a na záver sme navštívili Lublinský zámok, v ktorom je uchovávaný najvzácnejší poklad mesta. Je ním kaplnka Najsvätejšej Trojice v gotickom architektonickom štýle, zdobená úchvatnými freskami, ktoré sú staré už vyše 600 rokov. Na záver sme sa s vďačnosťou rozlúčili a s množstvom peknych spomienok sme sa vrátili naspäť na Slovensko.

informoval
Martin Tokár,
viceduktor, 4. ročník

ANKA KOLESÁROVÁ

Prvá blahoslavená laička u nás

14. júla tohto roku uplynie 90. rokov od narodenia Anky Kolesárovej. Kto vlastne bola Anna Kolesárová? Čo výnimočné spravila? Čím si zaslúžila, že ju Cirkev povýšila na oltár a zaradila do zoznamu blažených, do zoznamu svedkov viery?

Naoko ničím výnimočné dievča z východoslovenskej dediny Vysoká nad Uhom. Narodila sa 14. júla 1928 ako druhé dieťa rodičom Jánovi a Anne, ktorá bolo pôvodom gréckokatolíčka. Mala ešte staršieho brata Michala. Navštevovala ľudovú školu v rodnej obci, pomáhala v domácnosti a na gazdovstve, ako to bývalo v tej dobe zvykom. Keď mala trinásť rokov, jej matka ťažko ochorela na zápal pľúc a zomrela. Zrazu sa Anka stala jedinou ženou v dome. Jej rovesníci o nej vydávali veľmi pekné svedectvá. Spomínali, že hoci mala veľa kamarátok, kvôli svojim povinnostiam v domácnosti ich nemohla navštevovať a zabávať sa s nimi. Preto sa rozhodli, že budú prichádzať ony k nej. Spolu sa hrávali, modlili sa svätý ruženec, chodili do kostola na omšu či litánie a starali sa aj o výzdobu kostola. Anka žila veľmi skromne a jednoducho a jej život bol popretkávaný modlitbou a obetou. Hľadela viac na potreby iných ako na seba. Bola vychovaná k skromnosti a mravnej čistote.

Veľká skúška a utrpenie prichádzajú do jej života v roku 1944, počas 2. svetovej vojny, zvlášť v posledných dvoch mesiacoch trvania vojny, keď obcou prechádzal front a v domoch sa ukrývali nemeckí vojaci – kvôli tomu boli dedinčania nútení skrývať sa v pivniciach. Vrcholom tohto utrpenia a obety bol pre Anku 22. november. Večer toho dňa vbehol do pivnice Kolesárovcov jeden ruský vojak z oslobodeneckej armády. Keď ho otec zbadal, poprosil dcéru, aby mu prichystala niečo na zajedenie. Anka, oblečená v čiernych šatách svojej nebohej matky, aby pôsobila staršie, poslúchla svojho otca a išla pripraviť vojakovi jedlo. Lenže vojak hneď spoznal, že pod tmavými šatami sa skrýva mladé, nevinné dievča a začal ju obťažovať. Keď sa Anka aj napriek vyhrážkam vytrvalo bránila, rozbehla sa naspäť k otcovi. Napriek mladému veku si plne uvedomovala, čo ju kvôli tomuto odmietnutiu čaká. Vojak ju posledný raz okríkol a prikázal jej rozlúčiť sa s otcom. Anka sa bez zaváhania pritisla k otcovi, pošepla mu posledné zbohom a s modlitbou na perách, po tom, čo do nej vojak vpálil dve guľky zo samopalu, v jeho náručí zomrela. Jej posledné slová boli: „Apočko, zbohom! Ježiš, Mária, Jozef!“

Radšej zomrieť, ako zhrešiť! Dôvodom Ankinej smrti bolo skutočné odmietnutie hriechu za cenu vlastného života. Pritom možno stačilo,

aby sa vojakovi podvolila a azda by ostala nažive. Ak by sa podobná udalosť mala odohrať dnes, koľko mladých ľudí by dokázalo odolať? Ba, čo je horšie, koľko starších, vzdelaných ľudí by s tým aj súhlasilo? Veď predsa ide o život! Ako by zareagoval človek sveta, ktorý nemá nič spoločné s Cirkvou, človek, ktorý nepozná Krista, ktorý má rebríček hodnôt usporiadaný úplne inak? Možno by povedal: „Veď sa mu mohla podvoliť, nemusela byť taká tvrdohlavá!“ A zaiste by niekto mohol aj namietať, že Ankin hrdinský skutok bol skôr prejavom zúfalstva než obranou čistoty. Lenže ona vedela, komu uverila!

Ale môžu sa nám núkať aj iné pokušenia a príležitosti, ktorých podmienkou však bude zapretie našej viery, zapretie toho, ktorý sa k nám priznáva až na drevo kríža. Stačí, ak sa pozrieme do každodenného života. Máme odvahu priznať sa ku Kristovi vtedy, keď sa od nás žiada odpustiť tým, ktorí nám ubližujú? Keď máme odpustiť tým, ktorí nás osočujú, ktorí nás možno neprávom obviňujú? Koľkokrát sa nám stalo, že sme sa v reštaurácii hanbili prežehnať sa pred jedlom – vydať svedectvo o Kristovi?

Všetci sme povolaní, aby sme vydávali svedectvo o Kristovi, aby náš život bol odzrkadlením živej viery.

Odkiaľ táto šestnásťročná mučenica načerpala toľko sily, toľko nádeje, ktorá siaha až kdesi za hranice smrti? Skúsme si predstaviť situáciu, keď sa Anka rozbehla k svojmu otcovi. Pri tomto obraze by som sa chcel zvlášť pozastaviť! Keď si uvedomovala, čo ju čaká za to, že si dovolila odporovať vojakovi, predsa neušla von, preč z domu, alebo sa niekde skryť. Naopak! Ona sa rozbehla priamo k svojmu otcovi. Tam hľadala útočisko. On bol jej najlepším učiteľom a zároveň stelesnením jej viery v osobného Boha. Ako zareaguje dieťa, keď sa niečoho zľakne, keď sa niečoho bojí? Rozbehne sa k mame alebo k otcovi, k tomu, ktorého pozná, v náručí ktorého sa nebojí a ktorému verí. Keď sa učeníci pýtajú Ježiša: *„Kto je podľa teba najväčší v nebeskom kráľovstve?“* Ježiš im

odpovedá: *„Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva“* (Mt 18,3). A na inom mieste Ježiš povie: *„Veru, hovorím vám: kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň“* (Mk 10,15).

A čo znamená byť ako dieťa? Niekto by povedal, že tu ide o akúsi detskú nevinnosť, byť nevinný ako dieťa... Výnimočnosť dieťaťa spočíva práve v tom, že je závislé od svojich rodičov, že je závislé od svojej matky a od svojho otca – a presne týmto sa vyznačuje aj Božie dieťa – je úplne závislé od svojho Boha. Ježiš to sám potvrdí, keď povie: „Bezo mňa nemôžete nič urobiť!“ (Jn 15,5). A z tejto istoty, ktorú mala Anka v Bohu, z tejto úplnej závislosti a odovzdanosti sa Bohu prúdila pre ňu sila obetovať svoj život. Zomrieť za Krista, to nie je iba akýsi úkon, je to už výsledok života s Kristom, výsledok hlbokého a osobného vzťahu s Bohom ako so svojím Otcom.

Práve uvedeným spôsobom sa nám aj dnes naznačuje tá najlepšia cesta, ako uniknúť hriechu, hoci aj za cenu straty pozemského života. Iba blízko pri Bohu, pri nebeskom Otcovi môžeme podľa vzoru tejto mučenice aj my hľadať záchranu čistoty duše i srdca pre večnosť.

Michal Pavliško,
4. ročník

Nebeský Otče,
Anna Kolesárová
ako mučeníčka čistoty
vydala svedectvo
o bohatstve vnútornej krásy
každého človeka a stala
sa povzbudením pre mladých a rodiny pri vytváraní
úprimných a čistých
vzťahov. Prosíme ťa,
na jej orodovanie vypočuj
tieto prosby
(teraz prednes svoje prosby)
a daj, aby sme ju mohli
uctievať na oltári ako svätú.
Skrze Krista, nášho Pána.
Amen.

KTO NERISKUJE, NEVYHRÁVA

ZARISKUJ. ČAKÁME ŤA!

NÁRODNÉ STRETNUTIE MLÁDEŽE PREŠOV

26.-29.7. 2018

PRIHLASOVANIE OD 18.1. 2018

WWW.NARODNESTRETNUTIEMLADEZE.SK

Odvážny rok

Priprav sa na P18 a Panamu!

SVETOVÉ DNI MLÁDEŽE PANAMA

22.-27.1. 2019

WWW.SVETOVEDNIMLADEZE.SK

VEREJNÁ ZBIERKA

SMS V HODNOTE 2€
NA ČÍSLO 877 S TEXTOM DMS P18

PODPORA NA Č.Ú.
SK27 0200 0000 0034 3335 3358

ORGANIZÁTOR

Rada pre mládež a umenie pri Konferencii biskupov Slovenska

KANET

GENERÁLNY PARTNER

Mesto Prešov

PARTNERI

MEDIÁLNI PARTNERI

TLAČOVÁ KANCELÁRIA

Pastoračníci

*Koncom akademického roka nadišiel čas aj na rozhovor s našimi **pastoračníkmi** – bohoslovcami, ktorí uprostred šesťročného štúdia na rok prerušia nielen štúdium, ale opustia aj brány seminára, aby zažili pastoračnú prax v jednom z charitných centier, pútnických miest či v niektorej z bazilík metropolie, alebo pomáhali v redakcii Slova. Tento rok je pre nich časom, keď sú za svoj osobný duchovný život zodpovední z veľkej časti iba oni sami, nemajú program stanovený špirituálom. Nájsť si čas na osobnú modlitbu je o to ťažšie, o čo viac povinností a starostí ich každý deň čaká, ale ovocie takejto modlitby na seba nenechá dlho čakať. Po takto prežitom roku sa opäť vracajú do Prešova a sú plní zážitkov, praktických skúseností a veľakrát získajú aj iný pohľad na každodenný život a pastoráciu.*

Martin GROŠÍK

redakcia časopisu Slovo

Ako vyzeral Tvoj bežný deň?

Dni v týždni vyzerali viac-menej podobne. V rámci „pracovnej“ náplne som ako kantor začínal deň sprevádzaním modlitieb v arcibiskupskej kaplnke, pokračoval som napoludnie a poobede. Po ranných modlitbách nasledovala práca v redakcii časopisu Slovo, kde som spracovával liturgický kalendár, pridával články na internet, či zaznamenával objednávky časopisu. Večer po svätej liturgii som pomáhal v mládežníckom pastoračnom centre (GMPC), kde sme mali stretká, katechézy, rozhovory a iné činnosti.

Ako rok v pastorácii ovplyvnil Tvoj duchovný život?

Nemyslím si, že ma ovplyvnil iba pastoračný rok. Nemalý vplyv mali aj rôzne životné situácie a ľudia, ktorých som stretával a počúval. Samozrejme, vďaka roku mimo seminára si už viem lepšie predstaviť, čo znamená slúžiť ľuďom a zároveň si sám riadiť čas, alebo ako ma ničí prílišná aktivita na úkor osobnej modlitby. Teraz pálčivo vnímam, že bez modlitby je aj najušľachtilejšia činnosť príliš prázdna.

Ako by si jednou vetou opísal tento rok?

Modli sa a pracuj.

Jakub JASIK
vladyka Eugen + Ľutina

Čím Ťa tento rok najviac obohatil?
Môj pastoračný ročník som prežil na dvoch rôznych miestach, takže o obohacujúcu skúsenosť nebola núdza. V prvom polroku, pri vladykovi Jánovi Eugenovi Kočišovi, som bližšie spoznal život človeka, ktorý prežil najťažšiu etapu našej gréckokatolíckej cirkvi, jej prenasledovanie i znovuzrodenie, a zároveň som mal možnosť vypočuť si aj množstvo pútavých príbehov z doby, ktorú mnohí poznáme len z kníh. No druhý polrok bol zasa niečo celkom iné. Pobyt na pútnickom mieste v Ľutine mi dal iný pohľad na fungovanie pútnického miesta a na vlastnej koži som zažil, čo všetko je potrebné urobiť, aby pútnici, ktorí prichádzajú do Ľutiny, mohli duchovne i telesne pookriať. Ľutina bola taktiež vysokou školou kosenia. Kto neverí, nech sem zavíta a uvidí. :)

Ako by si jednou vetou opísal tento rok?
Napriek obavám z toho, čo ma čaká na pastoračnom ročníku, som v modlitbe našiel silnú zbraň, pomocou ktorej som sa aj v tých najtemnejších chvíľach dokázal preniesť do radosti a pokúsiť sa milovať človeka s pokorou, trpezlivosťou a úctou.

Dávid RYBOVIČ
Ľutina + vladyka Eugen

Čím Ťa tento rok najviac obohatil?
Pol roka som strávil na pútnickom mieste v Ľutine a druhý polrok v Prešove. Môj pastoračný ročník sa začal v Ľutine 1. augusta 2017, a tak som mal možnosť pripravovať odpustovú slávnosť na najväčšom pútnickom mieste gréckokatolíkov na Slovensku. Spoznal som tu veľa nových ľudí,

s ktorými som mohol pracovať na jeho zveľaďovaní, ale aj ľudí, ktorí chcú žiť v cirkevnom spoločenstve a mať účasť na jeho živote. Tento rok ma viac obohatil o skúsenosť s modlitbou, rovnako ako o skúsenosti s kantorstvom, keďže som dovtedy žiadne nemal. V Ľutine som spevom sprevádzal väčšinou sväté liturgie, ale mojím nástupom do Prešova sa k nim pridali aj večierne a utierne. Bol to náročný, ale zároveň prínosný a požehnaný čas, keď som nadobudol nové skúsenosti, poznatky a zručnosti.

Ako by si jednou vetou opísal tento rok?
Bol to rok, ktorý mi priniesol nový pohľad na svet, na ľudí, priniesol mi nové situácie a skúsenosti do môjho ďalšieho života.

Dávid ZIMOVČÁK
Ľutina

Čo si od svojho pastoračného ročníka očakával? Čím Ťa, naopak, prekvapil?
Snažil som sa ísť na pastoračný ročník bez očakávaní, nakoľko som vedel, že miesto, na ktoré idem, nebude prechádzka ružovou záhradou. Bol som prekvapený, že hora Zvir je jednoznačne medzinárodným pútnickým miestom. Stretol som tu ľudí z Poľska, Maďarska, Anglicka, Česka, ale aj z Afriky či Turecka, a dokonca aj z východnej Ázie a iných krajín, keďže je to aj miesto Jakubskej cesty a zároveň mnoho ľudí zo zahraničia má korene priamo v Litmanovej. Taktiež ma prekvapil aj počet ľudí a vysoká návštevnosť. Nie raz tam bolo v obyčajnú nedeľu aj 1 500 ľudí, čo je na miesto niekde v lese, povedal by som, mimo civilizácie, vysoký počet. A prekvapil ma aj nízky počet gréckokatolíkov a vysoký počet rímskych katolíkov/katolíkov západného obradu. Alebo, píšem to s úsmevom na tvári, množstvo vody, ktorú si ľudia brali domov. Niektorí aj 150 litrov.

Čím Ťa tento rok najviac obohatil?
Myslím, že tu som sa najviac učil trpezlivosti. Aj keď som v tejto oblasti často zlyhával. Niekedy sa však inak nedalo. A ľudia sú rôzni, ale ako hovoril náš bývalý špirituál o. Marko: „Musíš milovať...“

Ako vyzeral Tvoj bežný deň?

Po budíku ranné modlitby a raňajky s o. Marcelom. Potom odomknúť WC a ostatné priestory, vyčistiť sviečkovú kaplnku, prichystať oltár a všetko potrebné na sv. liturgiu, ísť po zamestnancov, pozapisovať na liturgie, o 10:00 hod. sv. ruženec a potom sv. liturgia, potom upratať, ísť na obed. Poobede znova sviečková, doložiť fľaše a voľný predaj, vyčistiť sviečkovú, o 15:00 hod. Korunka k Božiemu milosrdenstvu a po nej zasa potrebné: lepiť fľaše, alebo aj kosiť, hrabať. O 17:00 hod. večiereň, odviezť zamestnancov a pozamykať, doupratovať veci po celom dni. Niekedy aj voziť ľudí z autobusov, v zime k tomu odhadzovať sneh, niekedy prichystať iným skupinám na sv. omše alebo sv. liturgie a tak ďalej...
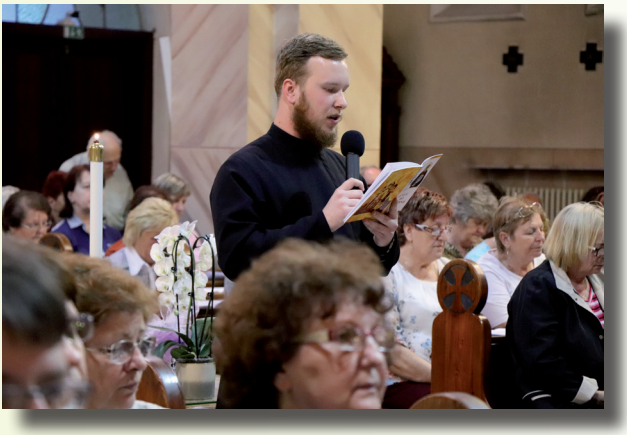
Ako rok v pastorácii ovplyvnil Tvoj duchovný život?
Pri množstve povinností som niekedy nemal čas myslieť na duchovné veci. Je to, samozrejme, aj na moju hanbu. Mohol som sa však zároveň poučiť, ako sa aj pri mnohých rozptýleniach a trápeniach vedieť sústrediť na modlitbu a hľadať stíšenie aj tam, kde ho niekedy nevieme nájsť. V konečnom dôsledku sám viem, že chcem znova a hlbšie budovať svoj vzťah s Bohom. Ale neraz, keďže som býval v podstate celý deň sám v lese, som sa pristihol pri takej krátkej osobnej modlitbe a v duchu som si hovoril: „Ora et labora," teda: „Modli sa a pracuj."

Ako by si jednou vetou opísal tento rok?
12 mesiacov, 11 malých pútí, 1 hlavná púť a mnoho iných udalostí, prostredníctvom ktorých som mohol vidieť, ako sa Boh stará o ľudí a Cirkev na celom svete, ako Boh ľudí uzdravuje a ťahá ich k sebe.

Pavol PASTORNICKÝ
Bazilika minor v Michalovciach

Čím Ťa tento rok najviac obohatil?
Obohatil ma hlavne o praktické skúsenosti. Mal som jedinečnú možnosť vidieť všetko čo redemptoristi a kňazi robia v reálnom živote. Videl som ako sa žije v kláštore, ale aj na fare a farskom úrade v Michalovciach.

Ako vyzeral Tvoj bežný deň?
Bežný deň som nemal :). Každý deň bol pre mňa iný. Vykonával som napríklad prácu cerkovníka, ak bolo potrebné, aj manuálnu prácu pri kláštore a bazilike (podľa aktuálneho počasia a ročného obdobia). Keď sa ohlásili pútnici a návštevníci, urobil som im sprievod s prehliadkou kláštora a baziliky, pripravoval chrám na fatimské soboty, a tiež na modlitby pri relikviách bl. Metoda Dominika Trčku, CSsR. Každý utorok som chodil na faru v Michalovciach, kde som nahliadol do kancelaristiky. Tiež som sa spolupodieľal na príprave detí na prvú svätú spoveď a na prijatie Eucharistie. Každý piatok som chodil kantorovať do domova pre seniorov. Toho, čím som žil počas mojej pastorácie, bolo veľa. Snažil som sa byť nápomocný v každej činnosti, ktorú odo mňa potrebovali v kláštore alebo na fare.

Ako rok v pastorácii ovplyvnil tvoj duchovný život?
Osobne mi vyhovovalo, že som bol pánom nad svojím časom a modlitbovým životom.

Máš nejakú príhodu, o ktorú by si sa rád podelil s čitateľmi časopisu Prameň?
Jedna pani ma stále oslovovala: „Budúci otec Pavol...“ :)

Ako by si jednou vetou opísal tento rok?
Dokážem to aj jedným slovom: SKVELÝ! ;)

Dominik PORHINČÁK
DORKA, Košice

Ako rok v pastorácii ovplyvnil Tvoj duchovný život?
Myslím si, že tento rok dosť ovplyvnil môj duchovný život. Keďže v seminári naň máme priam vyhradený čas, tento rok ma naučil, že človek musí doslova bojovať o to, aby si našiel čas stíšiť sa a mohol svoje myšlienky a srdce smerovať k Bohu.

Ako vyzeral Tvoj bežný deň?
Počas denných služieb som poskytoval klientom rôzne informácie, vybavoval telefonáty, poštu, pomáhal pri rôznych akciách či brigádach. Každý deň som sa snažil s deťmi modliť ruženec a sobotu sme mali vyhradenú na filmové večery. Nočné služby som často využíval na dlhé rozhovory s klientmi, ktorí často prichádzali s otázkami o Bohu, o viere alebo sa niekedy len tak porozprávať o živote. Každú nedeľu sme mali v našej kaplnke svätú liturgiu, na ktorej som kantoroval.

Ako by si jednou vetou opísal tento rok?
Rok služby pre ľudí, s ktorými sa ako kňaz možno raz budem stretávať každý deň.

Radoslav ŠIMKO
Gréckokatolícka charita v Prešove

Čím Ťa tento rok najviac obohatil?
Tento rok mi hlavne menil pohľad na ľudí bez domova. Táto zmena myslenia sa uskutočňovala skrze darcov charity, prostredníctvom ktorých som mal možnosť vnímať ich štedrosť v podobe množstva šiat, ktoré prinášali. Vo veľkej miere sa o to pričinili klienti, ktorí ma vovádzali do ich životných príbehov a nemalých problémov. Mal som možnosť zažiť aj veľkú pomoc

zo strany zamestnancov, ktorí boli vnímaví na moje materiálne a duchovné potreby, za čo som im veľmi vďačný. V neposlednom rade vnímam ako veľké obohatenie duchovný program charity v podobe liturgií, ružencov a duchovných obnov, ktoré sú pre spoločenstvo v takej namáhavej práci priam nevyhnutné.

Máš nejakú príhodu, o ktorú by si sa rád podelil?
Každý deň prichádzali na charitu ľudia kvôli hygiene, jedlu a ošateniu. Prišiel mladý chlapec, ktorý žiadal oblečenie a hygienu. Keď som pripravoval všetko potrebné, pomyslel som si ako mnoho ľudí: „Taký mladý a nepracuje...“ Vtom sa pred kanceláriou stretol s kamarátom z detstva, ktorému sa pripomenul skrze dodávku, v ktorej ako malí chlapci prespávali. Uvedomil som si, aký mali ťažký život a ako si treba dávať pozor na posudzovanie ľudí bez znalosti ich trápení.

Ako by si jednou vetou opísal tento rok?
Veľmi jednoducho, bola to veľká škola života.

Collegium Orientale

Colegium Orientale je kňazský seminár pre východných zahraničných študentov, ktorí sa pripravujú na prijatie sviatosti kňazstva, alebo aj pre tých, ktorí ju už prijali. Nachádza sa v severnom Bavorsku pri meste Ingolstadt. Je to jediný východný ekumenický kňazský seminár svojho druhu na svete, zhromažďujúci seminaristov z katolíckeho alebo aj ortodoxného prostredia. Formácia je vedená v ekumenickom duchu, teda ide aj o bližší kontakt s bohoslovcami alebo kňazmi z východných nekatolíckych cirkví. V kolégiu sa okrem byzantskej kaplnky nachádza aj sýrska a koptská kaplnka. Bohoslužby sa striedajú, celebruje sa maronitská, malankárska, malabárska alebo pre nás gréckokatolíkov význačná

byzantská liturgia. Liturgický jazyk je nemecký, ale niekedy sa slúži aj v materinskom jazyku národov, ktoré sú v kolégiu zastúpené, čiže po slovensky, ukrajinsky, gruzínsky a pod.

Štefan VARCHOLÍK

Eichstätt – Ingolstadt

Prečo si sa rozhodol ísť do zahraničia? Aké podmienky si musel splniť?

Moje rozhodnutie pre zahraničné štúdium bolo ovplyvnené mnohými faktormi a postupne počas štúdií v Prešove sa formovalo a dozrievalo. Ponuku študovať v Nemecku som dostal od otca rektora ThDr. Miroslava Dancáka. Keďže mám štúdium veľmi rád, dlhší čas som o tejto ponuke rozmýšľal, až nakoniec, po zvážení a modlitbách, som sa rozhodol ísť za otcom arcibiskupom a predstaviť mu spomínanú víziu, on s ňou súhlasil a dal mi svoje archijerejské požehnanie, aby mi štúdium v zahraničí slúžilo predovšetkým na duchovný, ale aj na intelektuálny rozvoj. Jedna z podmienok, ktorá je nutná na to, aby som mohol byť imatrikulovaný a pripustený k štúdiu teológie na Katolíckej univerzite Eichstätt-Ingolstadt, je úspešné zvládnutie nemeckého jazyka na požadovanej úrovni.

Čo bolo náplňou Tvojho pastoračného ročníka?

V prvom rade je náplňou každého jedného seminaristu pracovať na sebe, na svojom duchovnom povolaní, to znamená pripodobňovať sa Ježišovi Kristovi, o čo som sa celý rok usiloval aj ja. Na druhej strane, náplňou tohto roka bolo štúdium nemeckého jazyka na univerzite. Čo sa týka môjho seminárneho života v kňazskom seminári Colegium Orientale, slúžil som počas celého roka ako miništrant, teda mojou úlohou bolo posluhovať počas liturgických slávení, pripravovať a upratovať kaplnku a chodiť na asistencie, kam to bolo potrebné.

Ako by si jednou vetou opísal tento uplynulý rok?

Všemohúcnosť Boha končí tam, kde začína slobodná vôľa človeka. V krátkosti povedané: Ak dovolíš Bohu, aby v tvojom živote konal a bol naozaj všemohúci, budeš naozaj šťastný, spokojný a nebudeš ľutovať.

Miroslav HÁZY
Eichstätt – Ingolstadt

Čo bolo náplňou Tvojho pastoračného ročníka?
Náplňou môjho pastoračného ročníka bolo štúdium v zahraničí na Katolíckej univerzite Eichstätt – Ingolstadt v Bavorsku, Nemecko. Aby som tu mohol dokončiť svoje magisterské štúdium katolíckej teológie, musím najprv absolvovať jazykovú skúšku z nemeckého jazyka na úrovni C1. Je to veľmi náročné, a preto navštevujem jazykový kurz, ktorý nám ponúka univerzita. Na konci tohto kurzu v júli bude DSH test, ktorý rozhodne.

Celý rok som žil v Collegiu Orientale, to je názov nášho seminára pre východné cirkvi. Tu som sa modlil a formoval do kňazstva spolu ďalšími bratmi z celého sveta, napr. z Indie, Etiópie, Gruzínska, Maďarska a Ukrajiny. Seminár stojí vedľa rímskokatolíckeho kňazského seminára a tiež spadá pod jurisdikciu miestneho katolíckeho biskupa Hankeho. Collegium Orientalle je medzinárodné, medzi obradové a ekumenické formačné stredisko. Sú tu s nami bohoslovci, mnísi, kňazi s rodinami z rôznych obradov východných katolíckych či pravoslávnych cirkví. Avšak všetci študujú katolícku teológiu na našej univerzite, keďže je jedinou katolíckou univerzitou v Nemecku. Všetky ostatné teologické fakulty sú súčasťou štátnych univerzít.

Ako by si jednou vetou opísal tento rok?
Tento rok bol pre mňa veľkým požehnaním z nebies, pretože som dostal možnosť vidieť krásu našej cirkvi, a to predovšetkým jej veľkosť, pestrosť, ale aj jej jednotu na jednom mieste, resp. v jednom dome. :) Ďakujem Bohu, vladykovi Milanovi a o. Mirovi Dancákovi za možnosť sa takto rozvíjať, aby som všetko dobré potom použil v budúcej pastorácii.

pripravil Richard Fučko, 2. ročník

Mariánska úcta
Známka vyvolenia

Bohorodička sa v nebi teší medzi svätými a oni sa tešia z toho, že si ju uctievali na zemi; určite im to totiž pomohlo k spáse.

Prosím o milosť byť mariánskym bohoslovcom a neskôr mariánskym kňazom.

1. ***Mariánska úcta u svätých.*** Príkladom takejto úcty je nám všetkým dobre známy svätý Vojtech. Už v rodine bol vychovaný vo veľkej nábožnosti. Mal dosiahnuť svetskú kariéru, no keď ťažko ochorel a následne sa uzdravil s pomocou Bohorodičky, z vďačnosti voči nej si zvolil duchovný stav. Keď sa z východu vracal jeden misionár a zastavil sa na hrade v Libiciach, kde sa Vojtech narodil, zahorel aj on túžbou stať sa apoštolom slovanského východu. Jeho mariánska úcta bola vždy živá. Vedel, že Bohorodička je matkou svätého povolania, a bol presvedčený o tom, že za svoje povolanie vďačí jej. Tak je to aj s nami, bratia. Ak máme povolanie, určite má na ňom účasť aj Bohorodička. Prvým spomedzi svätých, kto si osobitne ctil Bohorodičku, bol Ježišovi milý svätý Ján, apoštol a evanjelista. Evanjelium nám pripomína ako zvláštnosť, že mohol odpočívať na Ježišovej hrudi pri tajomnej večeri a jemu Ježiš zveril aj svoju matku. Ján bol nielen Ježišovým miláčikom, ale aj miláčikom Bohorodičky. Zvlášť od chvíle, keď jej Ježiš zveril Jána ako syna a Bohorodičku zveril Jánovi ako matku; od tej doby určite Ján a Bohorodička boli spolu často. Veľa sa zhovárali o Ježišovi Kristovi a vzájomne sa podporovali v ťažkých chvíľach. Prečo milovala Bohorodička apoštola Jána, pochopíme ľahko, ak si uvedomíme, že Ján bol obľúbeným apoštolom jej syna a okrem toho bol čistým, nevinným panicom. A Ján miloval Bohorodičku, lebo na ňu hľadel ako na svoju i Ježišovu matku.

> Vždy bolo a je významnou črtou a zvláštnou ozdobou katolíckeho kňaza, že má osobitnú detinskú úctu a zbožnosť k Prečistej Panne.

Významnou črtou a zvláštnou ozdobou katolíckeho kňaza vždy bolo a je, že má osobitnú detinskú úctu a zbožnosť k Prečistej Panne. Jeho vzťah k Božej Matke má byť nežnejší a intímnejší, než je vzťah bežného veriaceho, a jeho nábožnosť má byť hlbšia a mocnejšia. Za jednu zo svo-

jich najdôležitejších úloh má pokladať šírenie a prehlbovanie mariánskej úcty. Aby som sa stal takým kňazom, už teraz ako bohoslovec potrebujem uctievať Božiu Matku vrúcne, hlboko a uvedomelo. Aká je moja mariánska úcta? Aká je moja láska k Bohorodičke?

Ľutinská Bohorodička (Edmund Bachman)

2. ***Aj my sa máme stať obľúbencami Bohorodičky.*** Kňaz a bohoslovec sa má usilovať nielen o to, aby si Bohorodičku vrúcne uctieval, ale má sa snažiť, aby si aj ona zamilovala jeho, aby sa stal jej obľúbencom. Preto sa má usilovať o dobrý duchovný život, o stavovskú čistotu. Tiež má milovať Ježiša Krista, lebo pravá mariánska úcta nemôže byť tam, kde chýba pravá láska k Ježišovi Kristovi. Ako som na tom ja? Môžem povedať, že som obľúbencom Bohorodičky? Čo mi vyčíta svedomie? Čo mi stojí v ceste, aby som sa nemohol stať obľúbencom Bohorodičky? V každom prípade to musím odstrániť, lebo len tak sa môžem ubezpečiť, že budem aj Ježišovým obľúbencom a že dosiahnem spásu ja i moji veriaci. Svätí hovoria, že ten, kto je ctiteľom Bohorodičky, nemôže byť zatratený.

3. ***Mariánska úcta je silným prostriedkom v pastorácii.*** Klasickým príkladom je sv. Alfonz, zakladateľ Kongregácie redemptoristov a cirkevný učiteľ. Veľmi dobre poznal, kto je Bohorodička a akým silným prostriedkom je úcta k nej. Preto okrem eucharistickej úcty rozširoval aj mariánsku úctu. Vo svojich modlitbách pristupoval k Bohorodičke ako dieťa k matke. Ako 9-ročný sa stáva členom mariánskej družiny. Od detstva mal vo zvyku pomodliť sa denne ruženec a postiť sa v sobotu. A nech by bola akákoľvek horúčosť, v sobotu nič nepil. Jedinou jeho radosťou v starobe boli tajomstvá ruženca. Vravieval, že jedno *Raduj sa, Bohorodička* má väčšiu cenu než všetky poklady sveta. Napísal mariánske chvály, ktoré patria k najkrajším dielam o Márii. Zvlášť rozširoval mariánske družiny. Aký krásny príklad pre nás, budúcich kňazov! Z morálky už poznáte, akú autoritu má sv. Alfonz. Aj v tejto oblasti ho pokladajme za autoritu a zmýšľajme podobne.

o. Marko Durlák

VÝMENNÝ POBYT
Erasmus – Praha

„Cirkev musí dýchať oboma stranami pľúc“
(sv. Ján Pavol II.)

Letný semester akademického roka 2017/2018 som vďaka študijnému programu Erasmus prežil v historickom meste Praha. Študoval som na Karolovej univerzite a formoval som sa na ceste ku kňazstvu v rímskokatolíckom arcibiskupskom seminári v Prahe-Dejviciach.

Program Erasmus umožňuje študentom vycestovať počas štúdia do zahraničia a ponúka im možnosť spoznávať nové krajiny, ich kultúru, študovať na významných univerzitách a obohatiť tak svoje vedomosti a skúsenosti o nové poznatky a zážitky.

Prostredníctvom Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove a s požehnaním nášho otca arcibiskupa a metropolitu Jána som mal možnosť využiť túto možnosť a zúčastniť sa výmenného pobytu v stovežatej Prahe. Som za to veľmi vďačný. O Českej republike sa hovorí veľa, ale aj tu platí, že radšej raz vidieť, ako stokrát počuť.

Začal by som mojím pobytom a formáciou v kňazskom seminári. Po príchode doň sa mi dostalo veľmi milého a vrúcneho privítania. Medzi rímskokatolíckych bohoslovcov zrazu prišiel gréckokatolík. V Českej republike sú gréckokatolíci vo výraznej menšine a mnoho sa o nich ani nevie. Preto je rarita, keď vidno gréckokatolíckeho bohoslovca. V tejto atmosfére sa niesol aj čas prežitý v tomto seminári. Chlapci mali mnoho otázok a veľmi sa zaujímali o východný obrad a všetko s ním spojené. A môžem povedať, že významné slová sv. Jána Pavla II., že: *„Cirkev musí dýchať oboma stranami pľúc,“* sa preniesli do reality. Ja, ako gréckokatolík, som sa zúčastňoval modlitieb breviára, sv. omše, často i v latinskom jazyku, čiže v origináli, ale aj iných pobožností západného obradu, do ktorých som sa tiež aktívne zapájal. Ale aby to neostalo iba pri jednostrannom napĺňaní, rovnako chlapci, rímski katolíci, prejavili

záujem o modlitby východného obradu. Keďže otec rektor v pražskom seminári je birituálny kňaz (to znamená, že môže slúžiť v západnom, ale aj východnom obrade), všetci sme sa spoločne pomodlili napríklad Akatist k presvätej Bohorodičke. Ďalej som ponúkol chlapcom možnosť zúčastniť sa sv. liturgie v našom chráme v centre mesta, o čo viackrát prejavili záujem a mali aj mnoho otázok v súvislosti so slávením svätej liturgie, ba dokonca sme sa zúčastnili aj Utierne Vzkriesenia počas Veľkej noci. Takýmto spôsobom sme sa navzájom mohli obohacovať a čerpať spoločné či z východnej, alebo aj západnej tradície.

Popri rozvíjaní duchovného som nezabudol ani na intelektuálnu stránku. Študovať na Karlovke je pre mnohých určitým snom. Ja som si vďaka tejto možnosti mohol rozšíriť svoj obzor o mnohé nové vedomosti, skúsenosti, postrehy, ale byť aj v konfrontácii s miernym liberalizmom, ktorý v Českej republike veľmi rýchlo napreduje. Dostal som šancu stretnúť sa a prehodiť zopár slov aj s významnými profesormi, ktorí vyučujú na Karolovej univerzite a svojimi monografiami sú známi a uznávaní aj na slovenskej akademickej pôde. Mohol som navštíviť aj významné kultúrne pamiatky, ktorých je v Prahe neúrekom, a dokonca sa dostať aj na miesta, kam sa bežný turista nedostane, ale študent Karolovej univerzity áno.

Každý jeden deň priniesol so sebou niečo nové, novú skúsenosť či zážitok, postrehy i ponaučenia. Verím, že to, čo som mohol získať prostredníctvom tohto semestra v Prahe, bude prínosom aj pre moju pastoráciu na Slovensku.

V závere by som chcel povzbudiť tých, ktorí ešte rozmýšľajú, či vycestovať na podobný pobyt. Určite áno. Je to dobrá skúsenosť, no určite netreba zabudnúť na svoje korene, ktoré máme na Slovensku. A to najmä na našu vieru, vieru našich predkov a posolstvo solúnskych bratov Cyrila a Metoda, ktoré sa v západných krajinách dostávajú do zabudnutia.

Matúš Sejka,
5. ročník, Erazmus Praha

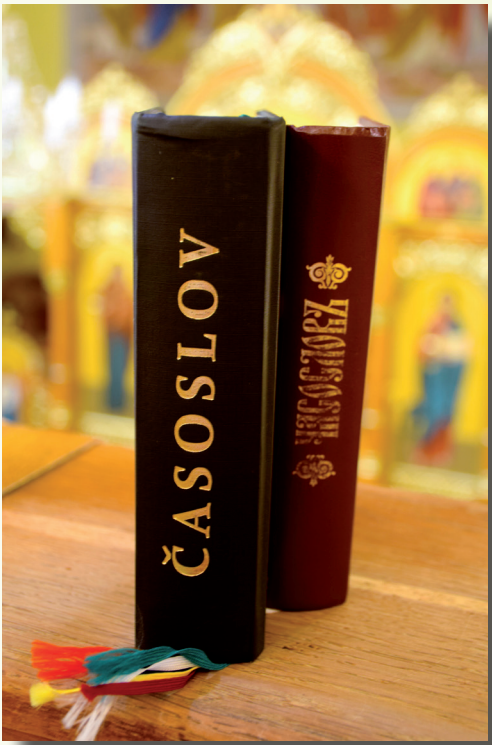

ČASOSLOV
Modlitba gréckokatolíka

Z času na čas mi v niektorej z elektronických poštových schránok zakotví nie veľmi vítaný hosť. Okrem bežných obťažujúcich správ, ktoré dnešná doba nazýva spam, nimi môžu byť aj správy, ktoré vyzerajú na prvý pohľad nevinne, ba až príťažlivo. Zvyčajne začínajú slovami: „Pomodli sa...," alebo „Táto modlitba...," no vzápätí prinášajú aj istý spôsob modlitbového vydierania. „Ak nepošleš túto správu, nič sa nesplní...," alebo „Túto modlitbu musíš poslať ďalším päťdesiatim ľuďom, ináč..."

Podobné správy môžeme jednoducho pomenovať ako modlitbové spamy. Čo je však na nich škodlivé a nevhodné? To, že z Boha robia len akýsi automat, ktorý presne sleduje, či texty modlitieb pošleš správnemu počtu priateľov, a ak nie, nie je ochotný požehnať ťa.

Existujú však aj modlitbové reťaze, ktoré môžu byť človeku osožné, ba dokonca majú v živote kresťana skutočne dôležité postavenie. Tá najdlhšia z nich sa vinie dejinami kresťanstva už od jeho raných počiatkov. Nesie meno časoslov alebo liturgia hodín a pre život veriaceho človeka sa môže stať nesmiernym obohatením a požehnaním.

My, ľudia dnešnej doby, často stojíme pred pokušením zavrhnúť veci staršieho dáta ako neaktuálne. V tomto prípade sa však do hry zapája jedna výnimočne dôležitá skutočnosť. Tým slovom, ktoré sa nachádza v názve časoslova, je totiž slovo s veľkým S, Ježiš Kristus. Náplňou tejto modlitby je teda stráviť čas s večným Slovom, ktoré sa stalo človekom, a takto vzniká nielen názov, ale aj podstata časoslova. Presne z tohto dôvodu je modlitba časoslova vždy aktuálnou záležitosťou, nie len nejakým muzeálnym exponátom, ktorým sa môžeme kochať.

Táto modlitba nesľubuje okamžité výsledky v podobe zázrakov na počkanie, ale čosi oveľa dôležitejšie: spoločenstvo. Časoslov totiž spája nielen modliaceho sa s Kristom, ale aj s Cirkvou, ktorá sa túto modlitbu modlí už po celé stáročia.

Texty modlitieb časoslova sú navyše bohatým prameňom myšlienok svätcov, ktorých mená možno ani nepoznáme. Jednotlivé stichiry, tropáre, kondáky, kánony a iné výtvory obsiahnuté v časoslove sú často akoby kúskami zrkadla, ktoré vrhajú viac svetla na verše Svätého písma. Bohoslužobné texty venované oslave pamiatky jednotlivých svätcov sú navyše plné výrazov a vyjadrení, ktorými sa modliaci dôverne obracia na daného obyvateľa neba. Zo svätých je takto možné robiť si priateľov a budovať si s nimi vzťah, nielen brať si príklad z ich životov.

Význam tohto spôsobu Cirkvi, ako sa neustále modliť, je podčiarkovaný vyjadreniami rôznych cirkevných dokumentov. Okrem toho v dnešnej dobe rastie iniciatíva našej miestnej Cirkvi sprístupniť túto modlitbu širokej verejnosti pomocou prostriedku takého bežného pre súčasnosť – mobilnej aplikácie. Aplikácia ***Časoslov gréckokatolíka***, ktorú je možné si bezplatne stiahnuť do telefónu (aj cez QR kód na nasledujúcej strane), prináša každý deň okrem modlitieb večierne a hodiniek aj aktuálne liturgické čítania a texty, ktoré môžu byť prínosom a požehnaním pre život veriaceho človeka.

Apoštol Pavol nás vyzýva, aby sme sa modlili bez prestania (porov. 1 Sol 5,17), pretože milovať Boha, a netráviť s ním čas znamená mať v srdci určitý neporiadok. A práve modlitba časoslova prináša možnosť hlbšie vstupovať do objatia milosrdného Otca, ktorý skrze ňu víta doma svojho márnotratného syna.

Dominik Gromoš, 6. ročník

Gréckokatolícke bohoslovecké formačné centrum v Prešove

Účelom Gréckokatolíckeho bohoslovecké formačného centra je podporovať vzdelávanie seminaristov, kňazov, biskupov, žiakov gréckokatolíckych cirkevných škôl i laikov a rozvíjať duchovné a kultúrne hodnoty Gréckokatolíckej cirkvi, a tiež chrániť ľudské zdravie.

Nech dobrý Boh odmení požehnaním každého, kto prispeje na dobrý účel akýmkoľvek finančným darom.

Číslo účtu: *2921855774/1100*
IBAN: *SK47 1100 0000 0029 2185 5774*
Adresa: *Sládkovičova 23, 080 01 Prešov*
tel.: *+421 051/75 673 80*
fax: *+421 051/75 673 77*
e-mail: *gacajozef@gmail.com*
IČO: *42230624*
DIČ: *2023270953*
SWIFT kód: *CEKOSKBX*
Riaditeľ centra: *Mgr. Jozef Gača*

Navštívte naše webstránky:
www.unipo.sk/pracoviska/gks
www.gojdic.sk

Nech Pán vo svojej štedrosti požehná vás i vašich blízkych za dobré dielo, ktoré ste týmto pre jeho Cirkev vykonali. Pán Boh zaplať!

„Tvoje z tvojho tebe prinášame...“

Redakcia

Zodpovedný za vydanie:
ThDr. Miroslav Dancák, PhD.

Šéfredaktor:
Martin Tokár

Grafická úprava:
Štefan Keruľ-Kmec

Redaktori:
Boris Rebják, Richard Fučko, Peter Rusnák, Michal Pavliško, Michal Vasiľ, Dominik Gromoš

Jazyková korektúra:
Mgr. Annamária Vlkovičová

Foto:
Štefan Keruľ-Kmec, Jozef Košč, Ján Pavúk

Adresa redakcie:
Sládkovičova 23, 080 01 Prešov
www.gojdic.sk,
www.unipo.sk/pracoviska/gks

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu článkov.

Vydané: jún 2018, ročník XXIV., akademický rok 2017/2018

ISSN 2454-0447

Reklamy

www.facebook.com/vladykamilanodpoveda
www.vladykoveodpovede.sk

Základným poslaním **Televízie Logos** je prinášať dnešnému človeku Krista.

Gréckokatolícky magazín
– každý utorok vo večerných hodinách v televízii Lux

Časoslov gréckokatolíka
– Čítaj QR kód cez svoj smartphone (Andriod/iOS)

Diakonát 9. júna 2018